

VAD SKOLA VI PREDIKA?

AV

P. P. WALDENSTRÖM

Predikan vid invigningen av
Betlehemskapellet i Gävle den 10 oktober 1880

Svenska Missionsförbundets förlag - Stockholm

Stockholm 1930
Stockholms Bokindustri A.-B:s Boktryckeri

FÖRORD TILL ANDRA UPPLAGAN.

Föreliggande skrift utgöres av en predikan, som hölls av lektor P. P. Waldenström vid invigningen av Betlehemskapellet i Gävle den 10 oktober 1880. Redan tidigare har den varit utgiven i tryck men blivit utsåld. Då Svenska Missionsförbundets förlag utger denna predikan i ny upplaga, sker det under förhoppning om att den skall bliva till välsignelse.

Svenska Missionsförbundets förlag.

Vad skola vi predika?

I Guds Faderns och Sonens och den helige Andes namn! O Herre Gud, vi tacka dig, att du så nådig är och så gärna hjälper och så väl emot oss gör. Vi tacka dig, att du är barmhärtig, tålig och av stor godhet. Vi tacka dig, att du icke handlar med oss efter våra synder eller vedergäller oss efter våra missgärningar. Vi tacka dig, att du utgivit din enfödde Son i världen att vara syndares frälsare. Vi tacka dig, att du givit oss ditt heliga ord, som vist är och lära kan och som kan göra våra själar saliga. Vi tacka dig, att du också låter oss samlas omkring detta ditt ord och att du lovat, att det icke skall komma utan frukt tillbaka, utan att det skall vara levande, kraftigt och fruktbärande till syndares frälsning. Vi tacka dig, att vi veta, att varest två eller tre äro församlade i ditt namn, där är du mitt ibland dem. Vi tacka dig, att vi veta, att du icke vill någon syndares död, utan att alla allestädes skola omvända sig och leva. Därför välsigna oss nu och giv oss din helige Ande och var med oss på denna stund. Giv oss ögon, att vi må se, och öron, att vi höra, och lydiga hjärtan, att vi med villighet må anamma det, som i ditt heliga ord talar. Giv oss en rätt stillhet i anden och hjälp oss att se upp till dig samt vänta all god och fullkomlig gåva av dig. Låt denna dag bliva för oss icke blott en festdag utan en salighetens och frälsningens dag för ditt namns skull, ty du är vår Gud.

Amen.

Det är för många människor en stor glädje att på denna dag få för första gången samlas i detta nya hus. Berättigad är också utan tvivel denna glädje. Ty först och främst är det berättigat, att en kristen fröjdas över Guds gåvor — och att detta hus är en gåva av Gud, ja, en gåva över allt, vad vi kunnat bedja eller tänka, det veta alla, som känna de närmare förhållandena vid dess uppbyggande. Det är vidare rätt för arbetaren att fröjdas, när han nått målet för sitt arbete och ser detsamma av Gud välsignat med framgång. Och att detta hus kostat mycket arbete och stor ansträngning av dem, av vilka det egentligen blivit uppbyggt, det veta alla, som varit med därom, och det kunna förvisso även alla andra förstå. Det är vidare och i all synnerhet rätt för missionsvännen att glädjas, när han kan öppna ett rymligt hus och dit inbjuda stora skaror av folk för att höra Guds ord. Och ett sådant hus är ju detta. Det kunnen I alla, som samlats här, själva se. Detta hus är icke uppbyggt till att vara en prydnad för denna stad, ännu mindre är det byggt för att skryta med, utan det är byggt i ändamål att bereda plats för människor att komma tillsammans och höra den levande Gudens ord. Och skulle det då icke vara oss en glädje — en berättigad glädje, när vi nu kunna säga till människorna, till rika och fattiga, höga och låga: »Nu är det färdigt; kommen härin och hören Guds ord!»

Men på samma gång detta hus är en glädje för många, kan det icke nekas, att det funnits och finnes andra, för vilka det varit och är en anledning till oro och bekymmer eller åtminstone till undran. Man liar frågat och man frågar: »Vad skall bliva av detta hus? Vad skall där predikas?» Många kanske de äro, som med bekymmer se i detta hus en brännpunkt för falsk lära, för kyrkliga slitningar i oändligt mått. Vi förstå dessa bekymmer, och vi kunna sätta oss in i bevekelsegrunderna till dem, och vi veta, att dessa bekymmer hos många äro ärligt och gudfruktigt menade. När vi därför tro oss kunna och vara berättigade att besvara dessa lindrande och bekymrande frågor, så vilja vi icke undandraga oss att göra det. Intet tillfälle kan heller vara lämpligare därtill än detta. Vi låta Eder alltså gärna fråga oss:

Vad skall man här komma att predika?

Och vi skola giva Eder svar på den frågan, på det att I, när I gån härut, mån

veta, vad I kunnen vänta att få höra, när I nästa gång gå härin.

Vad skall man komma att predika på detta rum? Skall man komma att predika hälsosamma eller ohälsosamma ting? Skall man här komma att förkunna sådana ting, som äro ägnade att draga människornas hjärtan upp till himmelen eller bort från himmelen — att väcka människor ur syndasömmen eller stärka dem i deras ogudaktiga väsende? Skall man här komma att få höra sådana ting, som äro ägnade att skapa troende, fromma och lyckliga människor, eller tvärtom sådana, som kunna göra människor gudlösa och olyckliga? Låtom oss höra — och döme sedan var och en!

Vi skola predika, att alla människor äro syndare; att allt det, som människa heter, är av naturen genom synden fördärvat. När vi sådant predika, stödja vi oss framför allt på Guds ord. Detta ord säger om människorna: allesammans äro avvikna, allesammans odugliga, ingen är, som gott gör, icke en. Den heliga Skrift vet att omtala, att människan ursprungligen var skapad helig och ren, såsom den Gud var, vilken hade skapat henne. Men Skriften vet ock att omtala, att människan föll i synd och att denna synd trängt igenom hela mänskligheten ifrån släkte till släkte och skall fortfara att göra det allt intill dagarnas ända. Det som är fött av kött, det är kött, säger Herren. Liksom t. ex. på det naturliga området icke blott lekamliga sjukdomar utan även särskilda andliga anlag gå i arv från den ene till den andre, så går även synden i arv från det ena släktet till det andra. Av dåligt utsäde blir dålig skörd — det är en allmän naturlag, som gäller både på växtlivets, djurlivets och människolivets område. Vilken lantbrukare är det, som icke spar den bästa säden till utsädeskorn? Vilken är den, som icke aktar sig för att köpa en ung häst, vilkens föräldrar han vet, att de varit ilska, skygga eller på annat framstående sätt felaktiga? Av dåligt blir dåligt — och samma regel äger även sin tillämpning på människan. Av syndiga föräldrar bliva syndiga barn. Ja, icke blott den allmänna syndigheten utan även särskilda syndiga böjelser, som varit hos föräldrarna mer utpräglade, gå i arv, såsom vi alla veta. Om synden icke genast frambryter, så är dock roten där, och när barnet växer upp, så spörjes det snart, att roten gror och skjuter frukt till stort bekymmer för dem, som omkring äro och se det.

Men när vi sålunda predika, att alla människor äro syndare, att det, som är fött av kött, är kött, och att ingen har något att berömma sig av inför Gud, då kunna vi stödja oss icke blott på Guds ord utan även på var och en människas eget samvete. När vi betrakta människolivets utansida, då se vi visserligen nästan över allt en förskräcklig andlig likgiltighet, ja, icke blott likgiltighet, utan till och med fröjd i synden; då möta vi ofta hån och begabberi, när vi säga syndare ett Guds ord, som är ägnat att tränga dem inpå livet för att föra dem till besinning och draga dem upp ur synden. Men på samma gång vi se detta på människolivets utansida, veta vi, att bakom denna utansida finnes en innsida, ett samvete, som i lugna stunder vittnar Och säger: »Du är en syndare och behöver frälsas.» Vår visshet och frimodighet, när vi predika, att alla äro syndare, beror alltså icke blott på det, att vi veta, att Gud är på vår sida, utan även därpå, att vi veta, att vars och ens samvete i djupet är på vår sida. Den, som i dag hånar oss, får i morgon en nykter stund, då hans samvete skall säga om det ord, som han hört: »Det är rätt; du är en syndare». Om än samvetet undertryckes eller förkväves till en tid, så vaknar det dock alltid åter på nytt för att avgiva samma vittnesbörd.

Men vi vilja icke blott predika, att alla äro syndare utan ock att ingen åtskillnad är mellan den ene och den andre syndaren inför Gud. Därvid stödja vi oss åter framförallt på Guds ord, vilket för oss gäller såsom den i alla andliga ting avgörande domaren. Här är ingen åtskillnad, säger aposteln. Allesammans äro de syndare och hava intet att berömma sig av för Gud (Rom. 2). Den som syndat i ett, han är skyldig i allt (Jak. 2: 10). Inför människor kan det synas vara mycket stor olikhet mellan den ene och den andre, i det att den ene synes bättre och den andre sämre, ty människor se blott, vad för ögonen är — det utvärtes levernnet — men inför Gud, som icke närmast frågar efter det utvärtes levernnet utan först och främst och framför allt ser till hjärtat — inför honom äro alla av naturen döda i överträdelse och synder. Och av döden finnes ej några grader. Den lekamligen döde kan vara mer eller mindre förmultnad, han kan lukta mer eller mindre, han kan vara bättre eller sämre svept, men han kan icke vara mer eller mindre död. Det finns grader av sjukdom, men det finnes icke några grader av död. Den, som är bättre svept, är icke mindre död än den, som är sämre svept; den, som är mindre förmultnad, är ej mindre död än den alldeles

förmultnade. Jairi nyss döda dotter, som ännu låg där, såsom hade hon endast sovit, var dock lika död som Lazarus, vilken hade legat fyra dygn i graven.

Men när vi sålunda på grund av Guds ord predika, att inför Gud ingen åtskillnad är, då veta vi, att vår predikan även stödjdes av var och en andligen vaken människas samvete. Den gemensamma bekännelsen hos alla dem, vilkas samvete varder uppväckt ur syndasömnen, är denna: »Jag är den förnämligaste, den förskräckligaste bland syndare». Ingen sådan människa säger: »Gud vare lov, att jag icke är så syndig som många andra». Om man från några hundra fots höjd skulle skåda ned på människorna, då skulle man icke se, att den ena vore längre än den andra; sammalunda: när man från höjden av Guds heliga krav ser ned på den i synd levande världen, då försvinna alla åtskillnader.

Vi skola vidare predika, att så länge en människa är i sina synder, så lcan hon icke Hiva salig. När vi detta predika, så stödja vi oss åter på den fasta klippan, vår Guds ord. Detta ord säger: I himmelen inkommer intet, som besmitteligt är eller styggelse gör och. lögn (Uppb. 21:27). Guds ord förkunnar: Syndens lön är döden (Rom. 6:23). När Herren förkastades av fariséerna, sade han: Jag går bort, ock I skolen söka mig och skolen icke finna mig, och I skolen dö uti edra synder. Där jag är, dit kunnen I icke komma (Joh. 8: 24). I Gamla testamentet predikade Esaias och sade: Eder ondskas åtskiljer eder och eder Gud ifrån varandra (Es. 59: 2). I Nya testamentet predikar aposteln: Utan helgelse, d. ä. utan rengörelse från synd, skall ingen komma in i himmelen; utan helgelse får ingen se Gud (Ebr. 12: 14). Och Herren Jesus säger själv: Saliga äro de renhjärtade, ty de skola se Gud (Matt. 5: 8). Men för dem, som äro i synd, vet bibeln ingen salighet att förkunna.

Men även i denna punkt veta vi, att vår predikan icke blott stödjer sig på Guds ord utan att den ock uppbäres av människans eget samvetes vittnesbörd; ty även i denna sak vittnar samvetet med Guds ord. Så snart en människa lär känna, att hon är en syndare, så känner hon, att det för henne i det tillstånd, vari hon befinner sig, icke är möjligt att gå in i Guds rike. Detta gäller icke blott om oss, som leva inom den särskilda gudomliga uppenbarelseens område, utan det gäller även om hedningarna. När årligen hundra tusental och millioner

hinduer vallfärda långa vägar till den, såsom de mena, heliga Ganges-floden för att där bada sig, vad vilja de då? De vilja i hennes vatten två sig rena från sina synder — och vad är det, som driver dem till detta? Jo, just medvetandet därav, att de måste varda fria och rena gjorde från sina synder, om de någonsin skola varda lyckliga i Gud. Huru dunkla begrepp de än hava om Gud, om rättfärdigheten, om saligheten, känna de likväl, att de, sådana de äro, icke kunna komma till Gud eller in i hans himmel. När de påviska arbeta och bemöda sig att genom egna gärningar, genom klosterlöften, fastor, späkningar och annat sådant vinna salighet — vad är det då, som ligger till grund för detta? Jo, just bemödandet att göra sig rena från synden. Och vad är roten till detta bemödande? Jo, deras eget samvete bär dem vittnesbörd, att de icke kunna med sina synder komma in i himmelriket. Var och en ibland oss, som vill vara ärlig mot sig själv och mot sanningen, måste ock bekänna, att han vet, att han icke av naturen har ett sådant sinne, som är passande för himmelen, och att han utan ett sådant sinne aldrig heller kommer därin.

Man hör ofta häremot invändas, att Gud är god och att man därför skall hoppas, att alla äntligen varda saliga. Men vi säga tvärt däremot: just den omständigheten, att Gud är god, utesluter all möjlighet för den, som är ond, att varda salig. Saligheten beror på en innerlig, personlig livsgemenskap mellan människan och Gud. Men en sådan gemenskap är icke möjlig, så länge Gud är god och människan är ond. Skall en förening komma till stånd, då måste antingen Gud varda ond, såsom människan är — vilket är lika omöjligt, som det ock skulle göra all salighet omöjlig — eller ock måste människan varda god, såsom Gud är. Gott och ont kunna aldrig varda ett, och mellan god och ond gives ingen levande gemenskap. Det är därför Skriftens allra mest bestämda vittnesbörd, att ingen kan bliva salig, så länge han lever i sina synder, och detta vittnesbörd trotsar alla invändningar. Skall människan frälsas, så måste det ske genom en återgång på samma väg, varpå hon blivit förlorad. Döden och fördömsen har kommit in i världen genom synd; liv och frälsning vinnas därför endast genom rättfärdighet. Därför säger ock Paulus i 4 kap. av Romarebrevet: Guds gåva är det eviga livet i Jesus Kristus, vår Herre; och i näst därpå följande kapitel förklarar han detta bero därpå, att Jesus är den, som gör syndare rättfärdiga. Ser du läran om den eviga fördömsen från den

synpunkten, som skulle det vara ett Guds rättfärdighets oavvisliga krav att av den syndiga människan utpina ett visst mått — ett oändligt mått av kval till betalning av den skuld, vari hon genom sin synd kommit, då undra vi ej, att ditt hjärta vid en sådan tanke slites itu, ty ingen tanke kan vara mer ovärdig Gud, mer kränkande för hans ära eller mer opassande för den, som säger sig känna Gud; och ingenting kan vara mer berättigat än en ljungande protest mot läran om den eviga fördömsen, betraktad från en sådan synpunkt. Men ser du saken från människans synpunkt, från den synpunkten, att hon är ond och att det för hennes inkommande i Guds rike fordras, icke blott att Gud är god och villig att förlåta henne alla hennes synder eller villig att taga henne in i himmelen utan även att människan har ett sinne, som passar för himmelen, då ter sig saken på annat sätt.

Det gives en gammal fabel eller legend, vilken i denna fråga är mycket lärorik. Den talar om en man, som efter döden kom och klappade på himmelens port. En ängel trädde där ut, öppnade för honom och bad honom stiga in. Han inträdde i ett rum, men han trivdes icke där. Han bad att bliva förd till ett annat rum. Det skedde, men icke heller där kunde han trivas, icke heller i ett tredje, ett fjärde rum, som öppnades för honom. Ingen drev honom därut, men han kunde, själv icke trivas där. Slutligen förde ängeln honom in i det innersta rummet, där Herren själv satt, omgiven av alla de heligas lovsjungande skaror; men när han inkommit dit, ropade han: »O, för mig härut, ty detta är ett helvete för mig.» Hankade icke ett sinne, som passade för himmelen, därför fanns ej heller för honom någon salighet där. Om den ogudaktige komme till himmelen, skulle han icke trivas där på annat villkor, än att Gud och alla heliga flyttade därifrån.

O, att du, som ännu lever i synd, du som är på väg att förgås — o, att du förstode, att det är på din egen sida obarmhärtigheten ligger, när du går miste om himmel och salighet. O, att du också förstode, vad din frid tillhörde, och vände om till Gud, medan det vore tid! Det är ett gruvligt självbedrägeri, när människor inbilla sig, att eftersom Gud är god, så skola de alla komma in i himmelen, deras sinne må vara hurudant som helst. Ville de ock med sitt naturliga förstånd allvarligen tänka därpå, så skulle de själva förstå det. Om

Gud vore ond, då hade den ogudaktige rum i himmelen, ty han vore då lik Gud; men nu har han intet rum där, eftersom Gud är god.

Vidare skola vi predika, att Gud älskar världen. När vi detta predika, stödja vi oss åter på detsamma hälleberget: levande Guds ord. Detta ord vittnar och säger: Så älskade Gud världen, att han gav henne sin enfödde Son, på det att var och en, som tror på honom, skall icke förgås utan hava evigt liv (Joh. 3:16). Och åter: Däri bevisar Gud sin kärlek till oss, att Kristus är död för oss den stund, vi ännu voro ovänner (Rom. 5). Vi tro också, ja, vi äro alldeles förvissade därom, att när Kristus säger världen och apostlarna säga världen, så mena de världen eller hela människosläktet. Lika litet som Skriften gör åtskillnad mellan människorna, när hon dömer dem alla såsom syndare, lika litet gör hon någon åtskillnad mellan dem, när hon talar om Guds kärlek till världen. Alla utan undantag äro syndare, alla utan undantag äro föremål för Guds kärlek. De, som här genom en upphöjd och ädel karaktär lysa såsom stjärnor, eller de, som här ligga försänkta i den djupaste syndady — alla äro de föremål för den evige Gudens eviga, fullkomliga och oändliga kärlek. Hos Gud finnas inga grader i något avseende, utan i allt, vad han är, är han fullkomlig. När han älskar världen, så älskar han henne fullkomligt. Det finnes icke hos Gud en kärlek, om vilken man kunde säga: Den är icke fullkomlig. Men älskar han alla fullkomligt, så älskar han den ene med samma kärlek som den andre. Det var en ryslig händelse, som inträffade, när våra första föräldrar föllo i synd, men denna händelse var dock icke av den beskaffenhet, att någon rubbning skedde i Guds hjärtelag. Det var människan, som föll, men hon drog icke Gud med sig i fallet. När barnskapets ande vek ur människans hjärta, så stannade faderskapets ande likväl kvar i Guds hjärta. Därför skola vi predika, att Gud älskar — verkligen älskar världen; och det skola vi predika, så länge Gud giver oss kraft att röra vår tunga. Viskola vittna, att han älskar världen fritt Och för intet, och det av ingen annan bevekelsegrund än den, att han själv är kärleken. Vi skola vittna, att han älskar världen fullkomligt, och det emedan han själv är fullkomlig och fördenskull icke kan göra något — allraminst älska — utan att göra det fullkomligt.

Att Gud är kärleken, att han älskar världen och att han för denna sin kärleks

skull icke vill någon syndares död utan vill, att alla allestädes skola omvända sig och leva, det har han ock kraftigt i handling bevisat, när han sänt sin enfödde Son i världen till att frälsa människorna. Därom hörde vi nyss Kristi egna ord: Så älskade Gud världen, att han gav henne sin enfödde Son, på det att var och en, som tror på honom, icke skall förgås utan hava evinnerligt liv. Därom säger ock Paulus: Det är ett fast ord och all måtto väl värt, att man det anammar, att Jesus Kristus är kommen i världen att frälsa syndare (1 Tim. 1: 15).

Men när vi detta predika, så veta vi, att vi icke blott stå på Guds ords fasta grund, utan också att vår predikan i varje människas innersta möter en röst, som vittnar och säger: »Det är rätt, det är rätt.» Vi förstå allesammans, att det är rätt att älska ovänner, att välsigna dem, av vilka man varder bannad, att bedja för dem, av vilka man lider skada, och att göra gott emot dem, av vilka man varder hatad. När Herren befäller oss att så älska och så be-visa denna kärlek, då förstå vi alla, att det är rätt Och gott. Men vi förstå ock, att allt, vad som är rätt och gott, måste i fullkomlighet finnas hos Gud, den levande Guden, vilken själv är källan till all godhet och sanning. När alltså Herren befäller oss att med en fullkomlig kärlek älska ovänner, då befäller han oss egentligen att likna Gud, ty just sådan är Gud. En rätt faders och en rätt moders hjärtelag mot barnet — vad kan vara ljuvligare att skåda? Och när vi den se, vad se vi då? Jo, blott en liten sten, utbruten ur ett stort berg, och innehåller redan den lilla stenen så mycket fint guld, huru mycket mer måste icke då det stora berget innehålla? När i en faders och moders hjärta kan finnas så mycken kärlek, vad skall icke då den himmelske Fadern själv vara, han, som icke genom syndafallet lidit någon förstörelse eller rubbning i sina egenskaper? Det är sant: ingen människa har kunnat uttänka, att Gud var sådan. Ingen människa har någonsin sett Gud; enfödde Sonen, som är i Faderns sköte, haver det kungjort (Joh. 1: 18). Men sedan det en gång blivit uppenbart, då förnimmes där inom människan en röst, som säger: »Det är rätt.» Guds ord våldför aldrig människan. Tvärtom: den makt, som Guds ord utövar över människor, beror väsentligen därpå, att det i människans innersta möter en röst, vilken om detsamma vittnar, att det är rätt. Denna röst är, så att säga, det handtag, som Guds hand därinne fattar för att draga människan upp ur hennes synd. Vi skola vidare predika, att Jesus är en frälsare för alla människor. Vi skola predika, att han är en frälsare för publikaner

ock skökor, för fariséer ock sadducéer, för drinkare och för dem, som ligga i otukt, för syndarens och dödens barn av alla slag, att han med ett ord är en frälsare för hela världen, för alla utan undantag. Det är ock vår glädje, när vi predika, att veta, att vi icke behöva göra åtskillnad mellan människor, så att vi skulle säga, att Jesus för somliga vore en frälsare men för andra icke. I stället säga vi, att han är en frälsare för alla. Och när vi det säga, då stödjade vi oss åter igen på Guds ord, som evinnerligen bliver. Ty Kristus säger: Kommen till mig, I alle, som arbeten och ären betungade, och jag vill vederkvicka eder (Matt. 11: 28). Aposteln Johannes säger om Jesus: Han är försoningen för våra synder och icke allenast för våra utan för hela världens (1 Joh. 2: 2). Och åter: Vi sågo och betyga, att Fadern har sänt Sonen världen till en frälsare (1 Joh. 4: 14). När den gamle Simeon i Jerusalems tempel höll det späda barnet Jesus på sina armar, sade han: Herre, nu låter du din tjänare fara i frid, ty mina ögon hava sett din salighet, vilken du berett haver för allt folk, ett ljus till hedningarnas upplysning och ditt folk Israel till pris (Luk. 2: 29). Både för judar och hedningar är han en frälsare.

I den heliga Skrift se vi också många exempel på stora, förfärliga syndare, som blivit frälsta. Bibeln vet icke blott att omtala, huru jungfru Maria, aposteln Johannes och andra dylika blivit frälsta, utan den vet även att berätta, att rövaren på korset blev frälst. Den vet ock att förtälja, huru våldsverkaren Saulus, vilken mer än andra hade förföljt Guds församling, blev frälst genom samme Jesus. När vi läsa detta, då är det oss en glädje att bjuda alla utan undantag och säga: »I kunnen varda frälste. Kommen blott! Kommen alla till Jesus! Kommen skökor ock horkarlar! Kommen drinkare och tjuvar! Han är även rövares och tjuvars frälsare, därför kommen blott, kommen alla! Dörren är öppen, bjudningen allvarlig och tillträdet fritt!» Det finnes blott en, som har rum för alla, och det är Jesus. En konung kan icke bjuda alla, ingen har heller rum för alla, ingen heller hjärta för alla. Icke heller hava alla sådana kläder, att de kunna visa sig i konungens rum. Men Jesus har rum för alla. I hans armar finnes det rum för alla, och hans evangelium försäkrar oss, att var och en varder hjärtligen mottagen, blott han vill komma till honom; ja, att var och en får komma utan penningar ock för intet samt bliva levande Guds barn genom honom — allt, allt för intet!

Vi skola vidare predika, att Jesus är den ende Frälsaren. På samma gång som vi säga, att han är en frälsare för alla, säga vi ock, att han är den ende Frälsaren. Därvid stödja vi oss åter på Guds ord som säger: I ingen annan är frälsning, och det är icke heller något annat namn under himmelen människorna givet, i vilket vi skola saliga varda, än Jesu Kristi namn (Apg. 4: 19). Lika visst, som Skriften ej vet att omtala mer än en Gud, lika visst vet den icke keller att tala om mer än en Frälsare, en medlare mellan Gud ock människor, genom vilken medlare Gud gör syndare saliga. Liksom stammen är den nödvändiga förmedlingen mellan roten och grenen, och grenen endast genom stammen göres delaktig av rotens liv, så är ock Kristus, Guds Son, den nödvändige medlaren mellan Gud och människan; blott genom honom kan syndaren frälsas. Likasom Skriften icke vet att tala om mer än en himmel, så vet den icke heller av mer än en dörr in i himmelen, nämligen Jesus Kristus; icke mer än en väg till himmelen, nämligen Jesus Kristus; icke mer än en tro, som frälsar, nämligen tron på Jesus. O, mina vänner, Skriften är i den delen alldeles bestämd och avgörande. Och lika visst som den människa skulle bedraga sig själv, vilken upphörde att begagna de lekamliga näringsmedlen, men ändå tänkte, att hon genom Guds nåd skulle fortfa ra att leva, lika visst bedrager sig var och en, som går förbi Jesus men ändå menar sig komma in i himmelen. Han vandrar en annan väg än den, vilken Gud öppnat, ock då han han icke komma fram. Han må gråta, han må ropa, han må arbeta — han går dock vilse ock kom-mer aldrig fram. Ack, vill du fly undan din egen frälsning, så kunna vi visserligen icke hjälpa det; vill du icke vandra den väg, Gud givit, utan gör dig andra vägar, så kunna vi visserligen icke hindra det; men vi kunna tillropa dig: »Arma människa, besinna, vad din frid tillhör, medan det heter i dag. Ty lika visst som Jesus är en frälsare för alla, så är han den ende frälsaren». I ingen annan är frälsning, ty det finnes ingen mer än han, som kan rättfärdiga och omskapa syndare. Människor kunna genom mångahande ting, t. ex. uppfostran, undervisning o. s. v., bliva i yttre måtto bättre. Men aldrig har en syndares hjärta blivit renat från synd eller uppfyllt av Guds kärlek genom något annat än därigenom att han kommit till Jesus Kristus. Människor kunna bliva i yttre måtto hederliga utan Kristus, de kunna bliva redbarare medborgare, utmärkta arbetare o. s. v. utan Kristus; men de kunna aldrig bliva Guds barn i sanning utan genom Kristus. Konst, poesi, vetenskap, uppfostran,

skolundervisning — det är allt mycket viktigt ock kan bära sköna frukter; men stige den fram ur förgångna århundraden eller ur det närvarande århundradet, som kan säga: »Genom detta har jag utan Kristus blivit Guds barn, fått ett nytt hjärta, lärt att älska Gud, så att jag nu kar all min frid i honom och att det nu är mitt hjärtas lust och fröjd att vandra inför hans ögon och göra hans vilja.» Man söke bland detta eller gångna slakten efter en människa, som med sanning kunde tala så, ock man skall söka förgäves. Hon finnes icke ock kar aldrig funnits. Hon skall aldrig keller komma att finnas. Av dem, som stodo inför Lammets tron, när Johannes blickade in i himmelen, fanns ingen, som genom konst, poesi, vetenskap eller dylikt kommit dit in, utan alla sjöngo de Lammets lov — Lammets, som var värdigt att kava pris ock ära, Lammets, som var dödat ock hade igenlöst dem åt Gud med sitt blod. I himmelen skall det icke sjungas om flera frälsare, utan blott om en, icke om flera vägar till saligheten, utan blott om en väg. Och ingen skall fråga den andre »Genom vilken av de många dörrarna kom du hit in?» Ty där givas icke dörrar utan blott dörren, genom vilken de alla kommit in, nämligen den dörren, som heter Jesus Kristus.

Vi skola vidare predika, att Jesus är frälsaren, därigenom att han själv har övervunnit våra fiender: synden, döden, världen och djävulen. Ock när vi det predika, då vila vi på samma grundval igen, nämligen Guds ord. Vi behövde en frälsare ifrån de ondskans makter, som kollo oss fångna; men på jorden fanns ingen, som kunde frälsa oss, ty vi voro allesammans trälar. Därför måste frälsaren komma ovanifrån, från levande Gud. Han kom, kan steg ned i mandom, han steg ned i vår synd, »han bar vår krankhet ock lade på sig vår sveda», kan kämpade med våra fiender, han övervann dem och vart genom sin fullkorn-liga seger en fullkomlig frälsare för alla. Synden nalkades Guds helige till strid, men han övervann synden. Världen angrep himlarnas konung, men kan övervann världen. Döden överföll livets furste, men kan övervann döden. Djävulen uppbjöd sin yttersta kraft för att krossa kvinnans säd, men kan övervann även djävulen. Ock nu bjuder Skriften ock säger: »Han är syndens överman; du, som är syndens träl, sök syndens överman. — Han är världens överman; du, som är världens träl, sök världens överman. — Han är dödens överman; du, som är dödens barn, sök dödens överman. — Han är djävulens överman; du, som är djävulens träl, sök djävulens överman.»

Om Kristi kamp med alla våra fiender ock kans fullständiga seger över dem vittnar den evangeliska historien på varje blad. Såsom kans kamp och lidande var, har aldrig någons varit. När han den sista aftonen satt tillsammans med sina lärjungar, sade han bland annat till dem: Denna världens furste kommer, ock i mig kaver han intet; men på det att världen skall förstå, att jag kar Fadern kär ock så gör, som Fadern mig bjudit, stån upp och låtom oss gå hädan! Han visste, att det var mörkrets furste, som nu mötte honom till den sista avgörande striden. Han visste, vad denna kamp skulle kosta honom; men, sin Fader lydig, gick kan sin fiende till mötes. Det vart en drabbning utan like, en drabbning mellan Gud och djävulen. Gud var i Kristus och kämpade med mörkrets furste, som mötte honom i fienderna. Vad den striden kostade Kristus, det kan du. Se i historien om Getsemane, där Herren, bedrövad intill döden, svettades blod och vred sig såsom en mask i stoftet, ropade till Gud, att om möjligt vore, den kalken måtte gå ifrån honom. Men härligt slutade den kampen. »Kvinnans säds» käl, d. ä. hans mandom, blev väl krossad, såsom det var profeterat; men kan stod upp såsom segervinnare. Men ormens huvud blev för alltid krossat. Från den stunden är hans makt tillintetgjord, så att var och en, som genom tron förenas med Kristus, vilken är djävulens besegrare, aldrig behöver frukta honom mer.

Vi skola vidare predika, att enda sättet att frälsas genom Kristus är att tro på honom. Ock åter är det Guds ord, som utgör den grund, varpå vår predikan vilar. När fångvaktaren i Filippi frågade Paulus: Vad skall jag göra, att jag må varda frälst? så svarade Paulus: Tro på Herren Jesus, så varder du Och ditt frälst (Apg. 16: 31). Ock Herren säger, att kan är därtill given, att var och en, som tror på honom, skall icke förgås utan få evigt liv (Joh. 3: 16). Men till dem, som icke tro, säger Herren: I skolen dö uti edra synder (Joh. 8: 28). Mot sådana ord gives intet val.

Men vad är då tron? Är den en övertygelse om sanningen av en viss lära? Nej, aldrig har man mer förfalskat och aldrig kan man mer förfalska kristendomen, än när man förvandlat tron till en övertygelse om sanningen av vissa lärosatser. Tron är något kelt annat. Tron är hjärtats fulla tillit och hängivenhet åt Jesus

såsom den åt världen av Gud givne frälsaren. Varhelst någon i sådan tillit och hängivenhet lämnar sig åt Jesus, där säger Skriften, att kan kar tro, kunskapen må vara mer eller mindre riktig. Genom denna tro inplanteras människan i Kristus såsom grenen i stammen; genom denna inplantning blir den andligen döde delaktig av den levande stammens, d. ä. av Kristi liv, ja, av Guds eget liv i Kristus. Så varda de döde levande och frälsta.

O, huru saliga de äro, som tro på Kristus ! Om dem vittnar Skriften: Var ock en, som tror på, skall få syndernas förlåtelse genom hans namn (Apg. 10: 43). Och åter: Alla dem, som honom anammade, gav han makt att bliva Guds barn (Joh. 1: 12). Och åter: Den, som tror på Sonen, han har evigt liv (Joh. 3: 36). Och åter: Jag är uppståndelsen och livet; vilken som tror på mig, han skall leva, om han än död bleve, och vilken som lever ock tror på mig, skall icke dö evinnerligen (Joh. 11: 25). Och åter: Här denna hyddan, vårt jordiska hus, varder nederslaget, då hava vi en byggnad av Gud, ett hus, som icke är gjort med händer, som är evigt i himlarna (2 Kor. 5: 1). Skriften vet icke av någon tröst för dem, som leva utan Jesus, intet kopp för dem, som leva utan Jesus; den vet intet sätt för dem, som leva utan Jesus, att varda saliga. Men den vet lika litet av någon fördömelse för dem, som leva i Kristus Jesus (Rom. 8: 1). Lika litet som den ogudaktige passar för himmelen, lika litet passar den rättfärdige för helvetet. Den förre hatar Gud, den senare älskar Gud. Ock lika litet som den, vilken hatar Gud, skall komma till himmelen, lika litet skall den komma till helvetet, som älskar Gud. Det är, vad Guds ord lär, ock det är, vad vi alla förstå, om vi blott vilja förstå det.

Vi skola vidare predika, att den, som säger sig vara i Kristus, han skall ock vandra, såsom Kristus vandrade. Vi vilja i våra predikningar uppmana troende barn att vara lydiga mot sina föräldrar. Vi vilja förehålla dem, att det är det kristliga barnets rätta ära ock prydnad att i Guds fruktan lyda sina föräldrar. Vi vilja predika, att det är troende föräldrars plikt ock ära att uppfostra sina barn i tukt ock Herrens förmaning, uppfostra dem icke för denna världens fåfänglighet utan för himmelen. Vi vilja förmana arbetare att arbeta med trohet, hantverkare att göra sitt arbete med redbarhet, såsom arbetade de åt Gud och icke åt människor. Vi vilja lära köpmän att handla så, som handlade de med Gud. Vi

vilja lära bönder att vårda sig om sina tjänare ock att föregå dem i gudaktighet ock goda verk. Vi vilja förmana tjänare att lyda sina herrar, även degenstörtiga och obilliga, korteligen: vi vilja lära var och en att i sitt stånd och yrke vandra i ett kristligt väsende även där, varest ingen ser eller förstår det eller tackar honom därför. Ty det tillhör en kristen att taga sin kallelse såsom från Gud samt besinna, att troheten även i den ringaste kallelse är en trohet mot Gud — en gudstjänst. Vi vilja även förmana undersåtare att bevisa all trohet och lydaktighet mot den av Gud förordnade borgerliga överheten, att bedja för konungar ock för all överhet o. s. v., på det att vi må föra ett roligt och stilla leverne i all gudaktighet och ärlighet. Men alla dem, som vi sålunda förmana, vilja vi säga, att den stora kraften kommer av Gud såsom en nåd genom Kristus, vilken är den rätta medelpersonen, genom vilken allt gott tillströmmar oss från Gud. Och för att liva deras mod, lätta deras steg och påskynda deras arbete, vilja vi åter och åter påminna dem, att de nalkas den dagen, då vi skola kallas hädan för att ingå i den eviga sabbatsron, där vi skola få lön, där det icke mer skall vara arbetare och arbetsgivare, husbonde och tjänare, hantverkare och tjänsteman, utan där alla skola vara ett i Kristus Jesus — den stora dagen, då Jesus fullkomnat kela sitt frälsareverk, då kan återlämnar riket ock makten åt Fadern och själv blir Fadern underlagd, då Gud varder allt i alla och enfödde Sonen den förste bland bröderna.

Detta må nu vara en kort framställning av de huvudsanningar, för vilkas utbasunerande detta hus blivit uppbyggt. Den, som skyr dessa sanningar, kan må fly lång väg bort från detta ; men den, som älskar dem, bjuda vi att komma hit ock sitta kär fritt ock för intet. Guds ord är icke bundet, Gud vill, att det skall förkunnas fritt, ock vi vilja lyda honom. Amen.